

KMA – Kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöstyrning

Det finns olika ledningssystem för att hantera kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöstyrning i ett företag och på en arbetsplats. Det finns många likheter i struktur, innehåll och tillämpning av dessa system.

De flesta företag strävar idag efter att integrera ledningssystemen för kvalitet, miljö och arbetsmiljö (KMA).

ISO

Kvalitets- och miljöstyrningen är vanligtvis uppbyggd enligt ISO-standarder (ISO 9000 respektive ISO 14000). Dessa system är frivilliga ledningssystem som ofta används av företag för att säkerställa att kvalitets- och miljömålen uppfylls.

SAM

När det gäller arbetsmiljö finns det ett lagstadgat system som kallas Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM), vilket regleras via Arbetsmiljölagen (AML) och föreskriften Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1).

Kvalitetsledning

De stora byggföretagen har utarbetat egna kvalitetssäkringsprogram. Dessa omfattar alla moment i byggprocessen från projektering till färdig byggnad, samt alla aktörer från högste chef till den enskilde arbetstagaren.

Kvalitetssäkring innebär bland annat:

- En decentralisering av kvalitetskontrollen, det vill säga att man i möjligaste mån för ner kontrollen till den som utför arbetet.
- Att det ställs kvalitetskrav på arbetsorganisation och arbetsmiljö eftersom det finns en klar koppling till byggnadens kvalitet.

Även om utgångspunkten för kvalitetsledning är kvaliteten på slutprodukten, ur beställarens/brukarens synvinkel, finns ändå klara kopplingar till processen, produktionen och arbetsorganisationen samt inte minst arbetsmiljön.

Total Quality Control (TQC)

De ursprungligen japanska kvalitetskoncepten har utvecklats och flera av de större svenska byggföretagen arbetar idag efter helhetskonceptet Total Quality Control.

TQC bygger på kunden i centrum, planering för kvalitet och ett personligt engagemang.

Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM

Med det systematiska arbetsmiljöarbetet i ett företag avses normalt det långsiktiga förbättringsarbetet. SAM kan beskrivas som en cykel där förbättringsprocessen aldrig avslutas.

Systematiskt arbetsmiljöarbete bygger på följande steg:

1. Undersöka.
2. Bedöma risker.
3. Skriva en riskbedömning.
4. Åtgärda risker.
5. Skriva en handlingsplan.
6. Kontrollera åtgärderna.

Erfarenhetsåterföring och förnyade riskbedömningar ligger till grund för uppdatering av handlingsplanen.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) är obligatoriskt

SAM har liknande systematik som för kvalitets- och miljöstyrning. En viktig skillnad är dock att SAM är lagstadgad och obligatorisk för alla företag.